

Antilliaanse geschiedenis = migratiegeschiedenis

Prof. dr. Gert Oostindie
(KITLV/Universiteit Leiden)

Den Haag, NVD-NIDI-CBS, 9 juni 2015

Intro

- Historisch overzicht, vijf eeuwen
 - Koloniaal, pre-industrieel, - 1925
 - Koloniaal, industrieel, 1925-1960
 - ‘Postkoloniaal’, 1960-2015
 - Trans-Atlantische migratie
- Implicaties
 - ‘Antillen’
 - (Ei)landelijke bevolkingen en identiteiten
 - Beleid

Kingdom of the Netherlands (enlarged scale)

Other territories around the Caribbean Sea

1500-1925

- Decimering inheemse bevolking
- Nederlandse kolonisatie 1634-
 - Europese minderheid
 - Afrikaanse meerderheid
- Maritieme economieën, kleinschaligheid
- Demografische ontwikkeling:
 - groei 18^e eeuw
 - 19^e eeuw
 - krimp Bovenwinden
 - krimp en vervolgens groei Benedenwinden

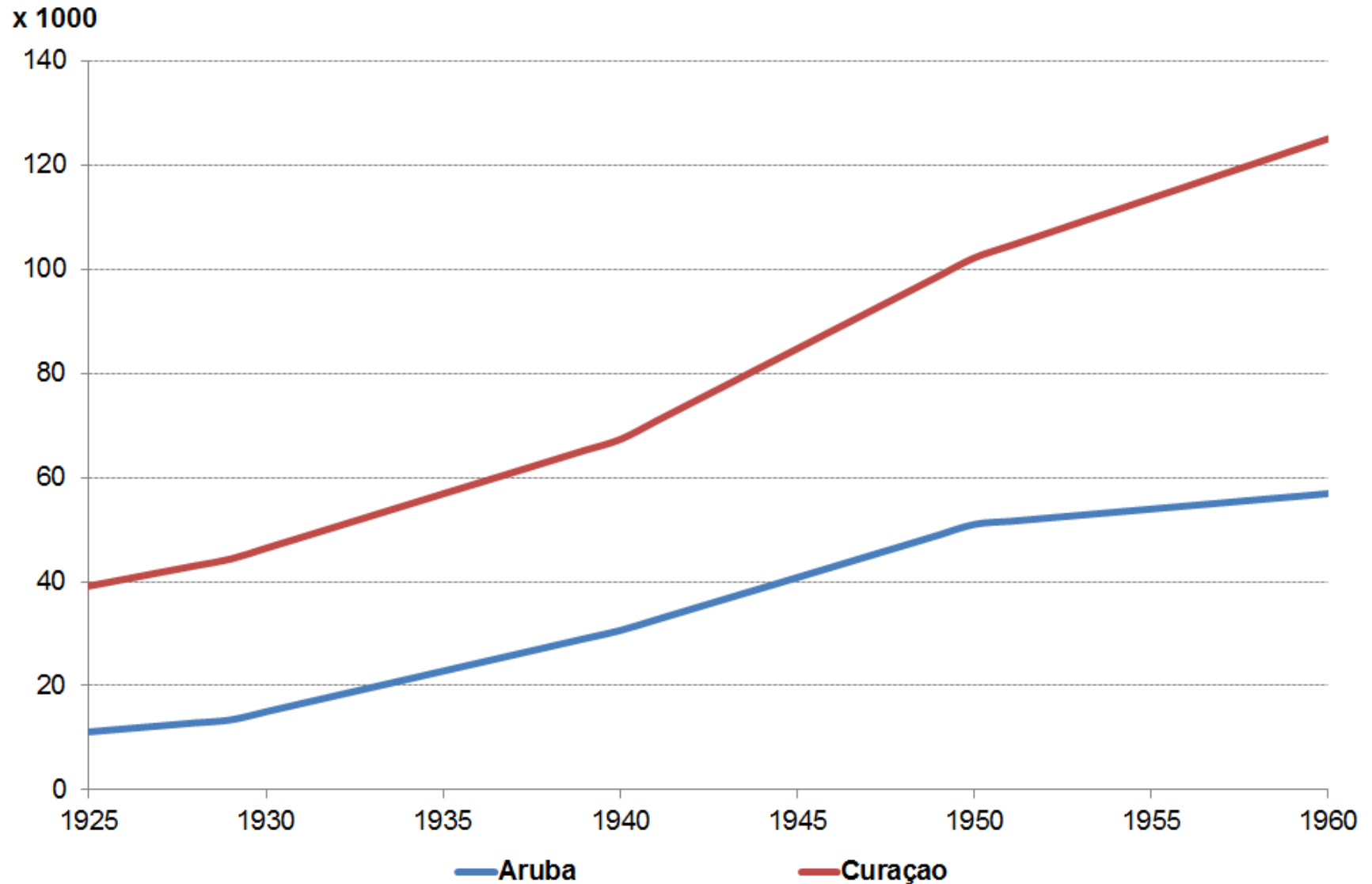
Antilliaanse bevolking, 1790-1920

	Antillen totaal	Bovenwinden	Ar+Bon	Curaçao	Aandeel slaven Curaçao
1790	ca. 38.000	14.700	[2500]	21.000	61%
1863	33.000	7.200	6500	19.000	29%
1920	53.000	5.500	14.500	33.000	-

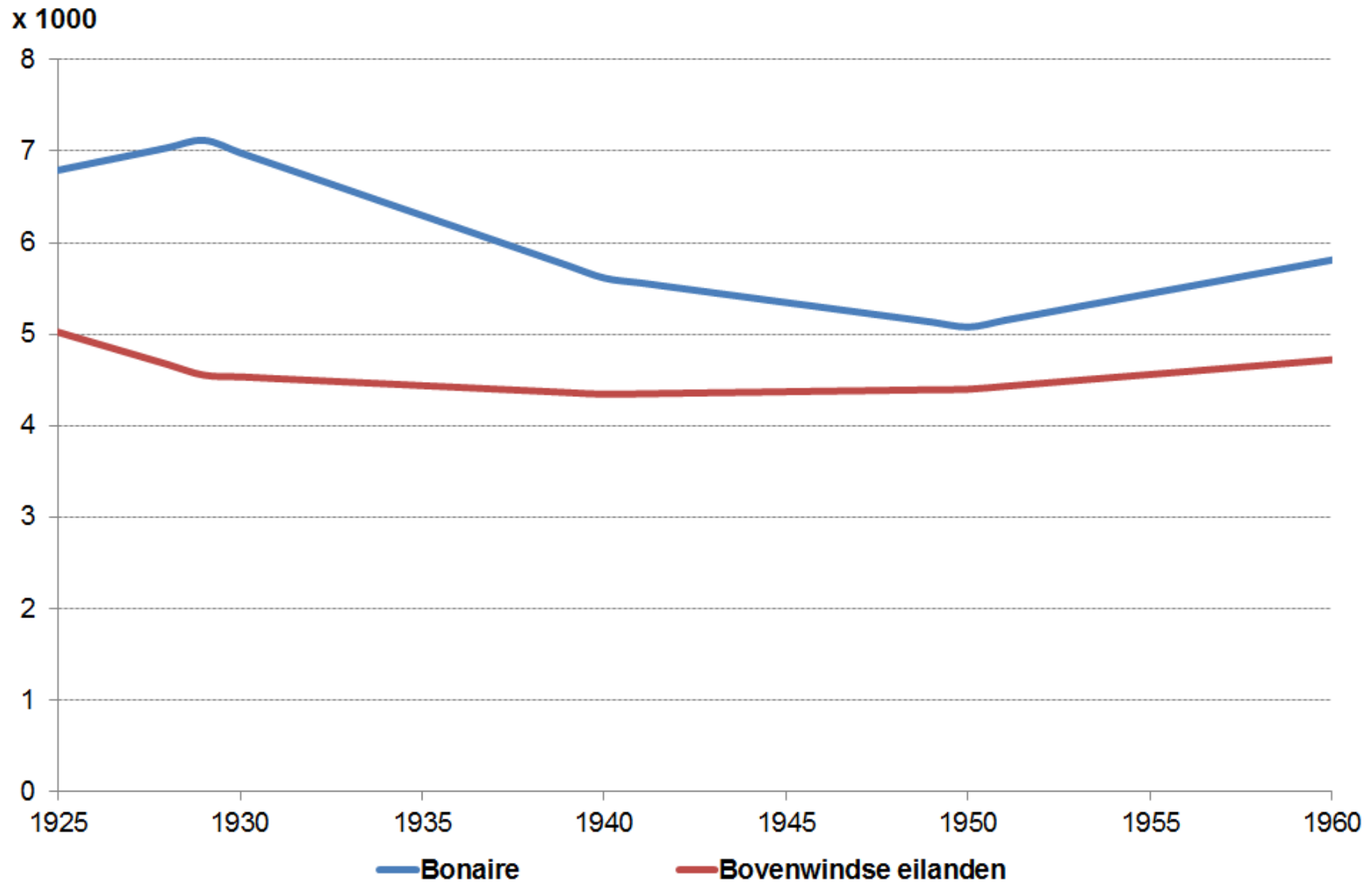
1925-1960

- Olieraffinaderijen Aruba en Curaçao
- Arbeidsmigratie: industrie en overheid
 - Hoger uit NL (Cur), VS (Ar)
 - Verder: regionaal (incl. Suriname, Bovenwinden)
- Einde industriële bloei valt samen met Statuut 1954: autonomie

De bevolking van Aruba en Curaçao, 1925-1960

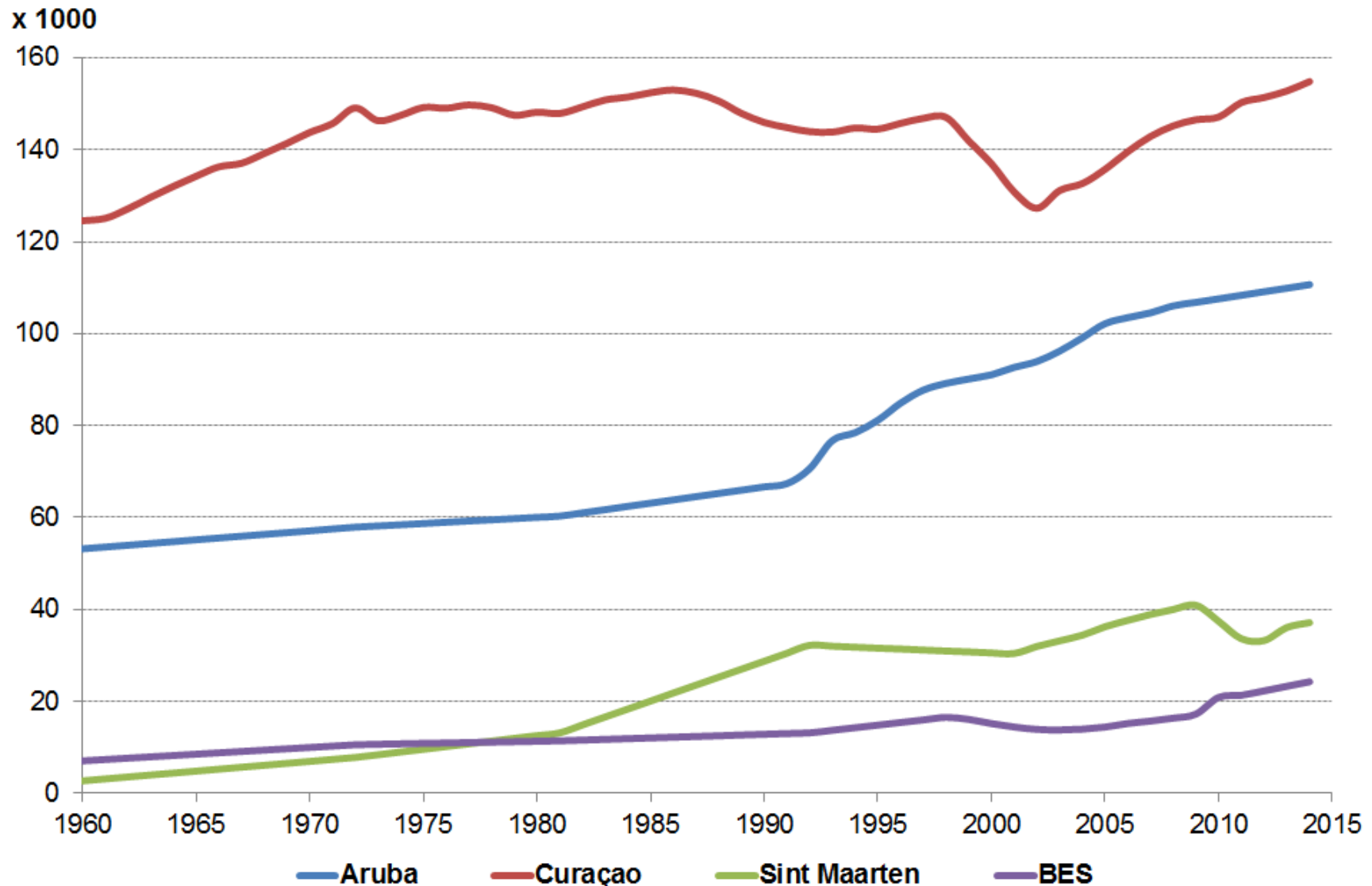
De bevolking van Bonaire en de Bovenwindse Eilanden, 1925-1960

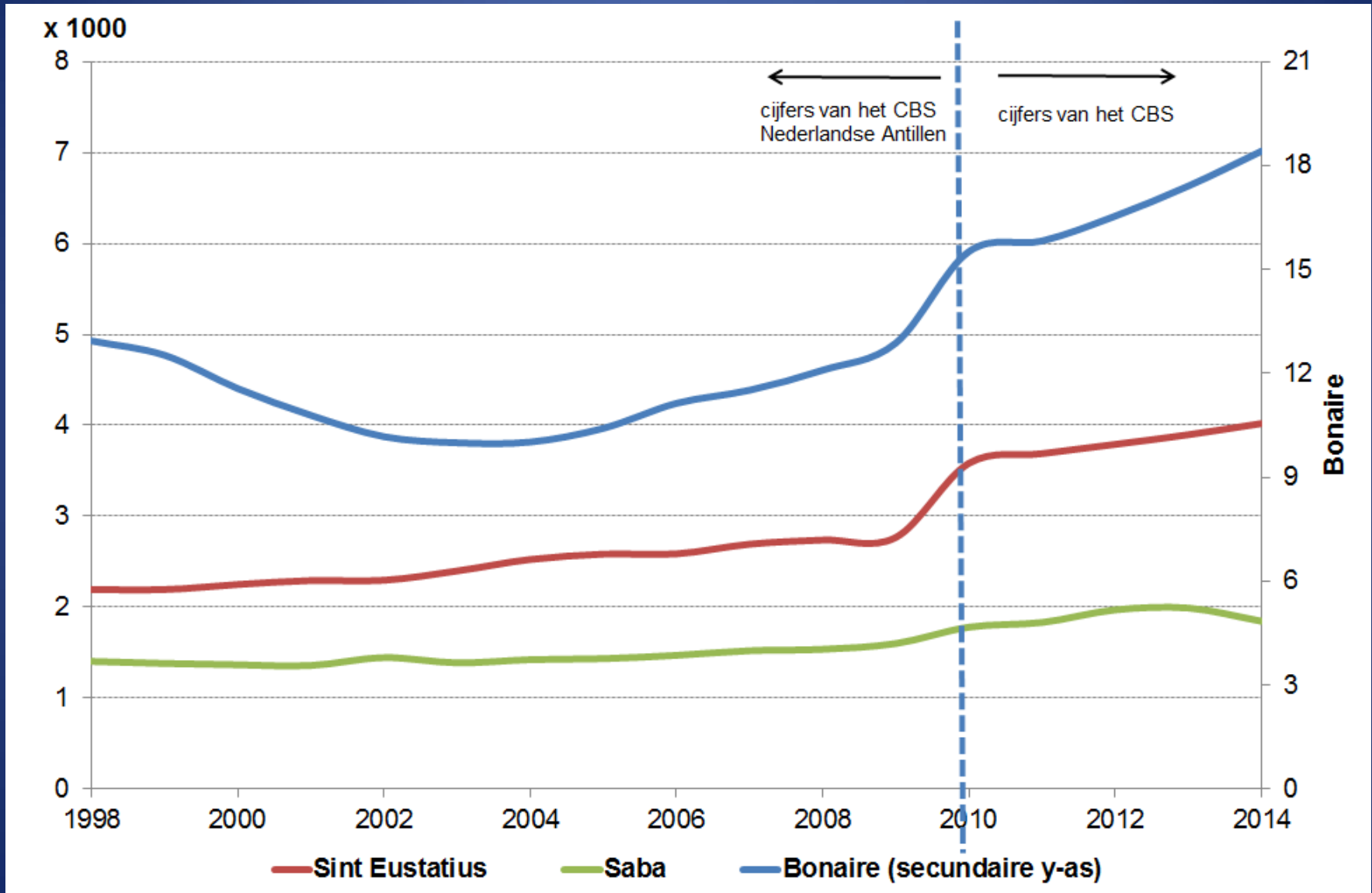
1960-2015

- Structureel:
 - Transitie naar diensteneconomie
 - Non-soevereiniteit, desintegratie > 10/10/10
- Demografische ontwikkeling:
 - Groei van 190.000 naar 330.000
 - Stagnatie Curaçao
 - Spectaculaire groei Aruba en Sint Maarten
 - BES pas recent groei (verband met 10/10/10)
- Migratie en demografische ontwikkeling
 - In alle gevallen: groei primair door immigratie
 - Emigratie: voornamelijk Curaçao > Nederland
 - Paradox Curaçao: vervangingsmigratie

De bevolking van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden, 1960-2014

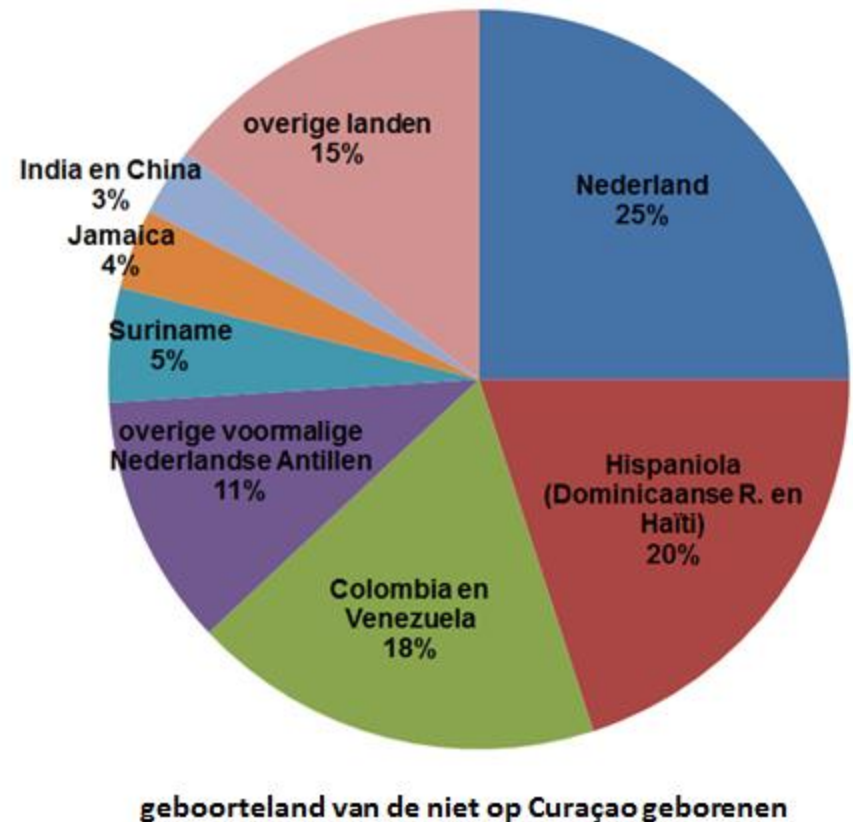
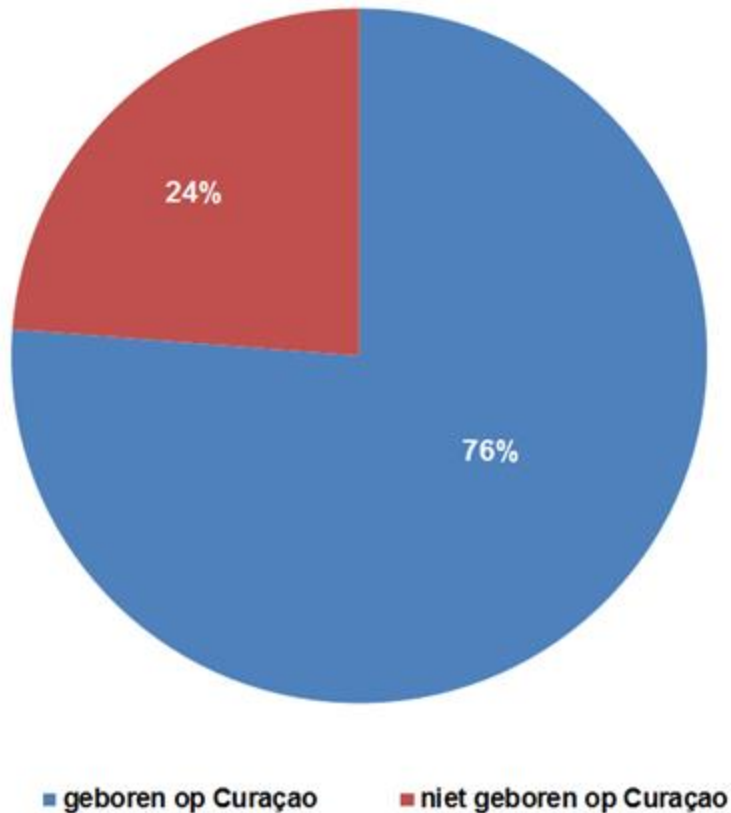
De bevolking van de afzonderlijke BES-eilanden, 1998-2014

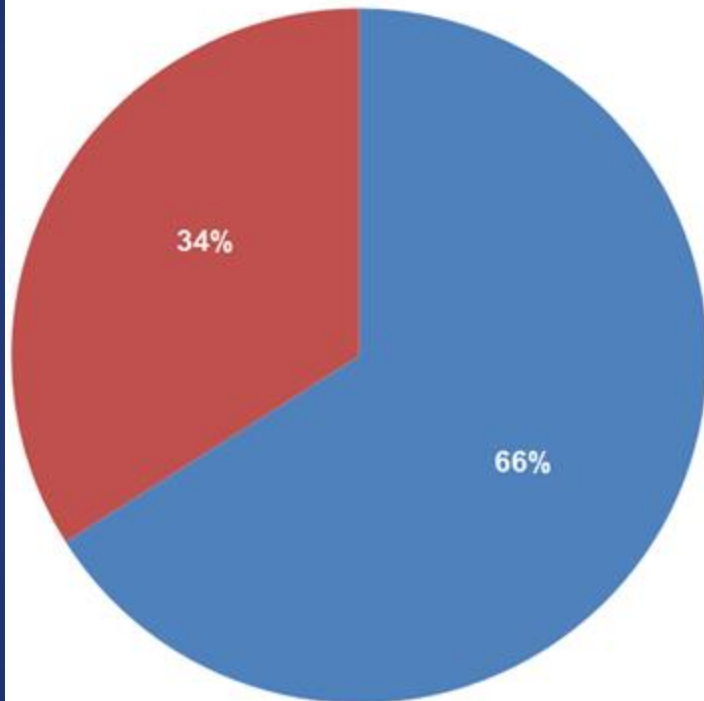
Huidige bevolkingssamenstelling

- Onduidelijke aantallen illegalen
- Aandeel eerste-generatie immigranten
 - Curaçao: $1/4$
 - Aruba: $1/3$
 - Sint Maarten: $> 2/3$
 - BES: in de orde van $1/3$
- Eerste- en tweede generatie samen $> 1/2$?

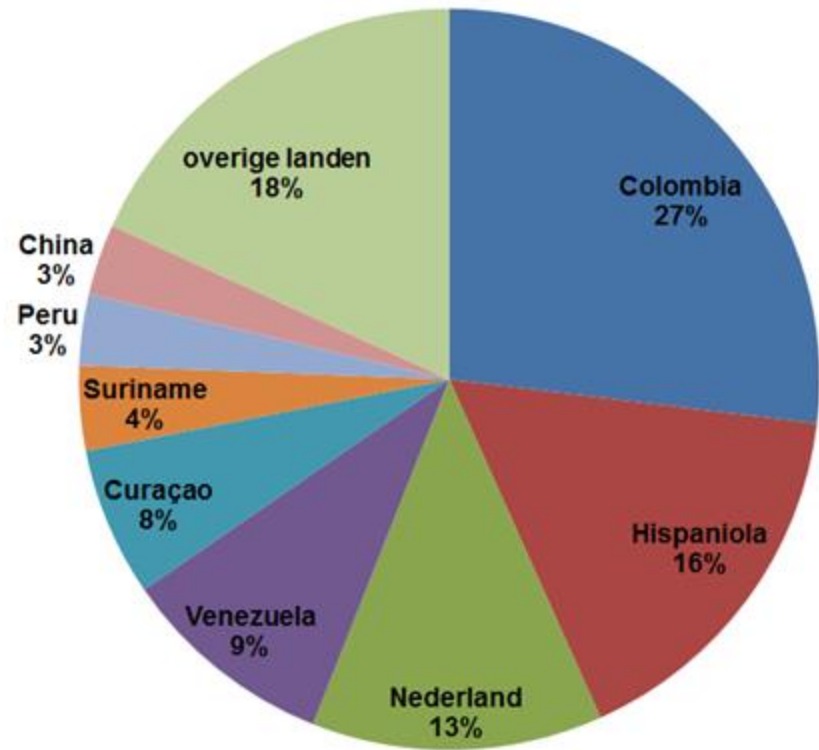
De bevolking van Curaçao naar geboorteland, 2011

De bevolking van Aruba naar geboorteland, 2010

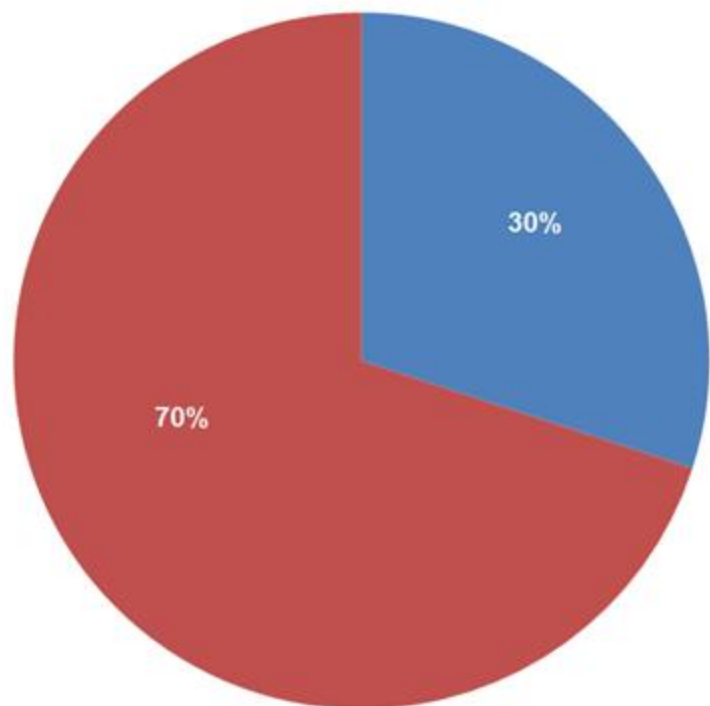

■ geboren op Aruba ■ niet geboren op Aruba

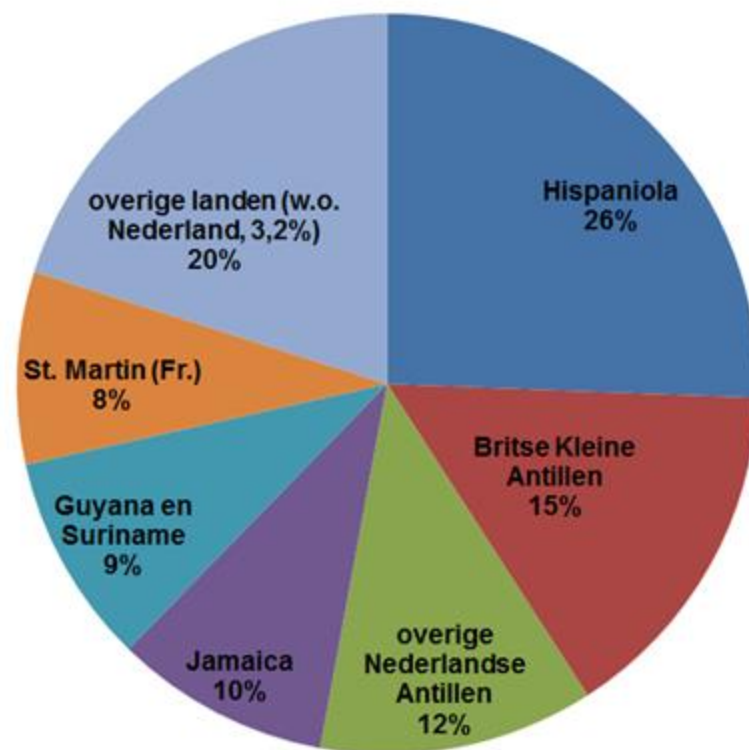

geboorteland van de niet op Aruba geboren

De bevolking van Sint Maarten naar geboorteland, 2011

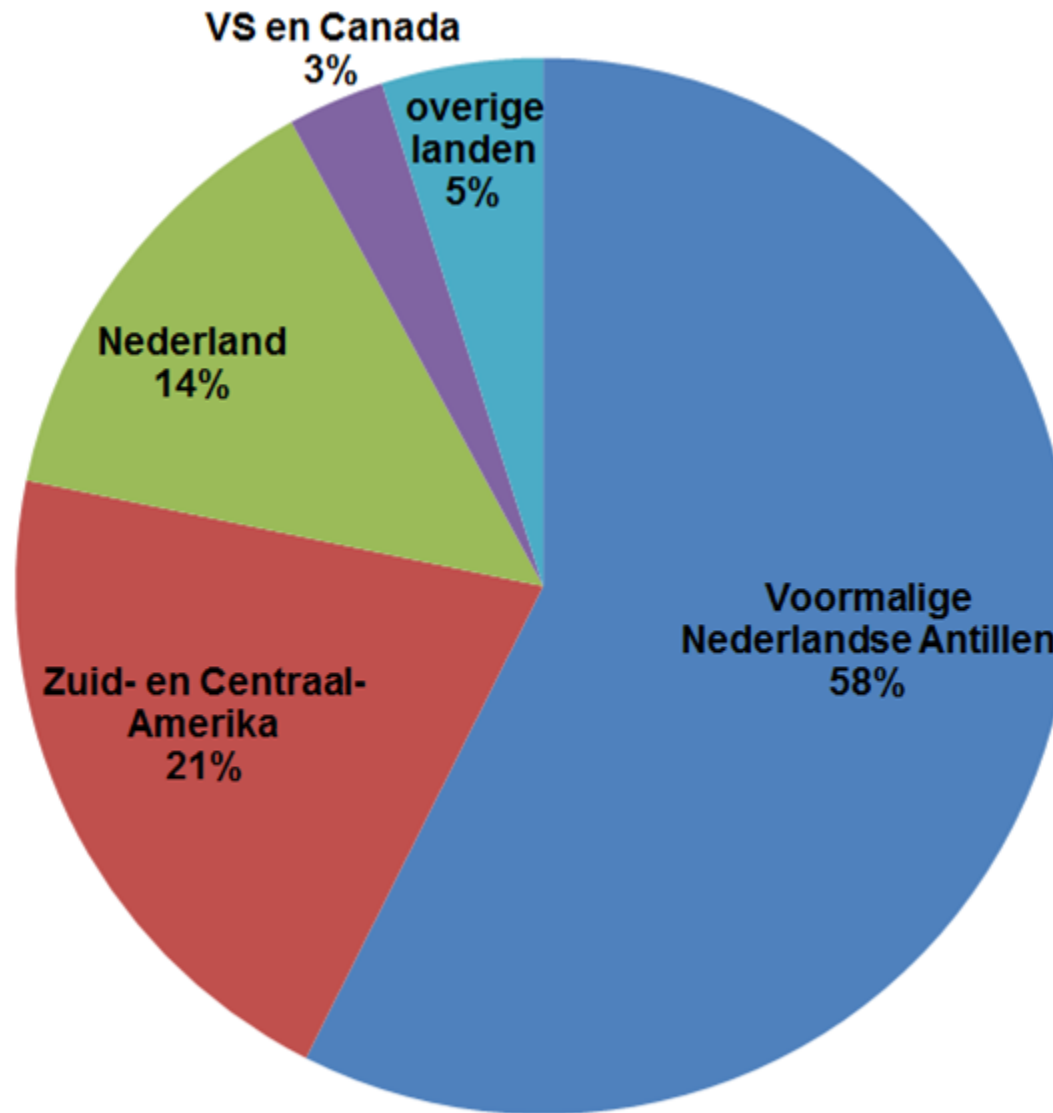

■ geboren op Sint Maarten ■ niet geboren op Sint Maarten

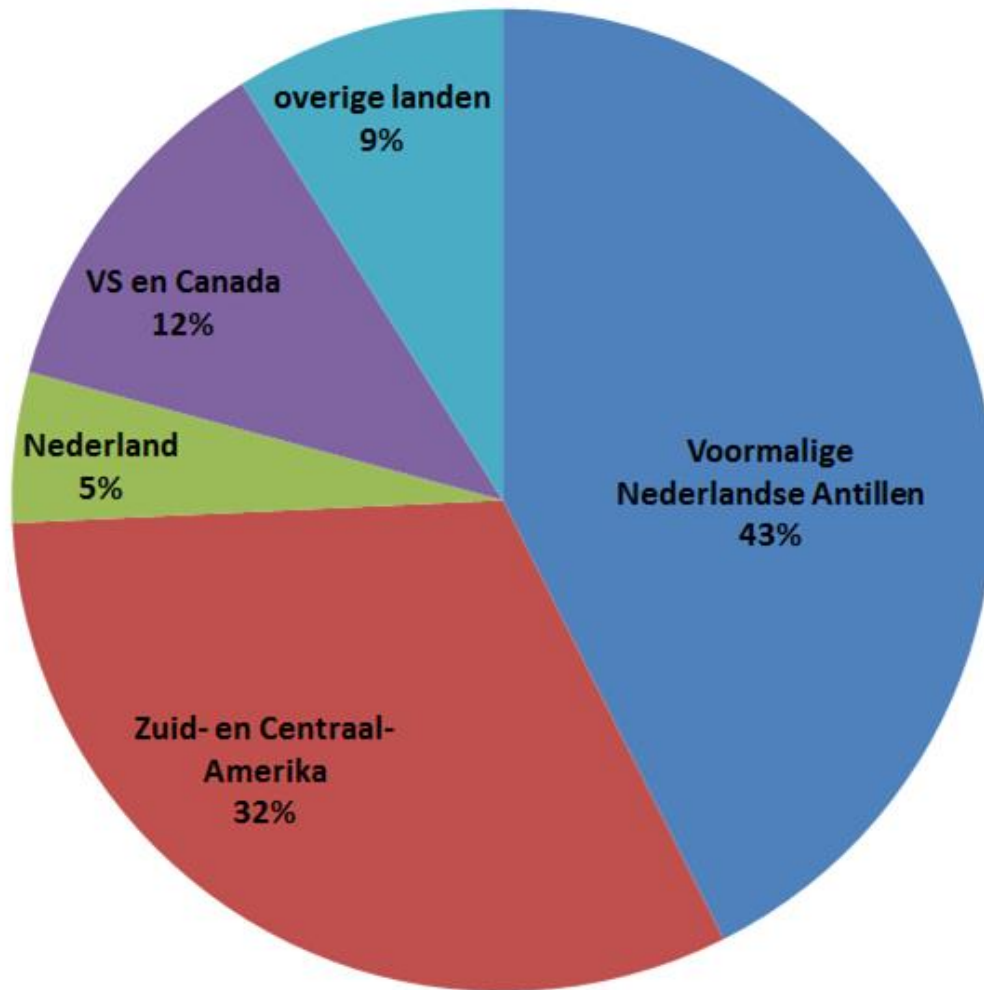

geboorteland van de niet op Sint Maarten geboren

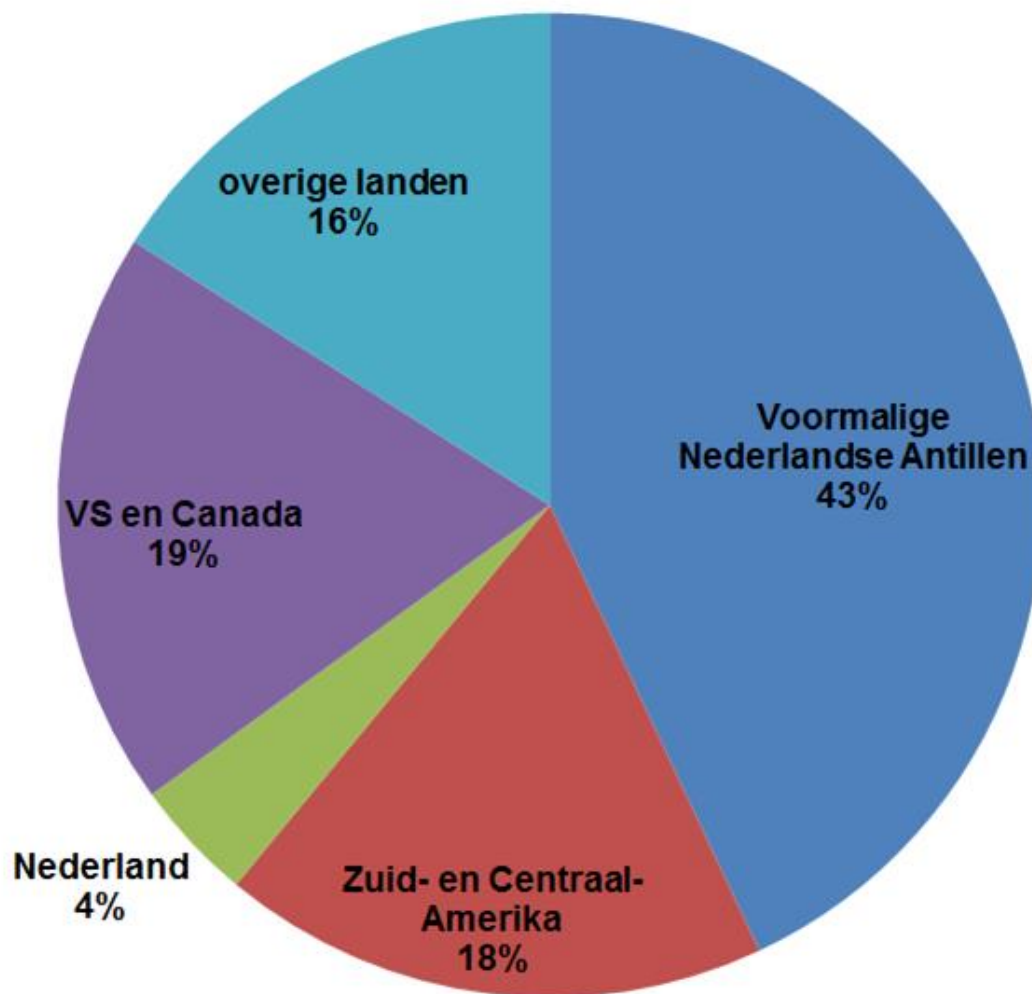
De bevolking van Bonaire naar geboorteland, 2013

De bevolking van Sint Eustatius naar geboorteland, 2013

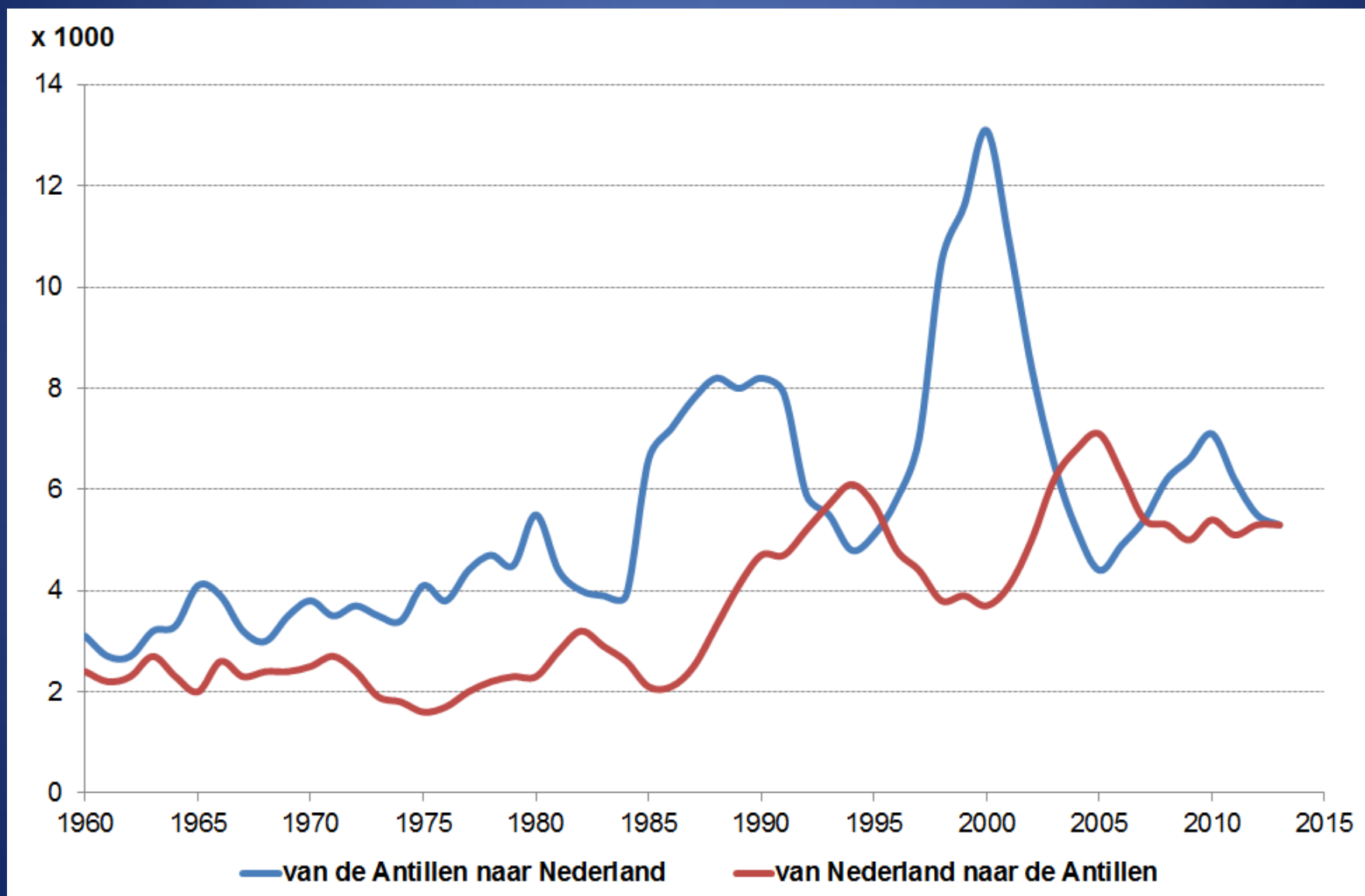
De bevolking van Saba naar geboorteland, 2013

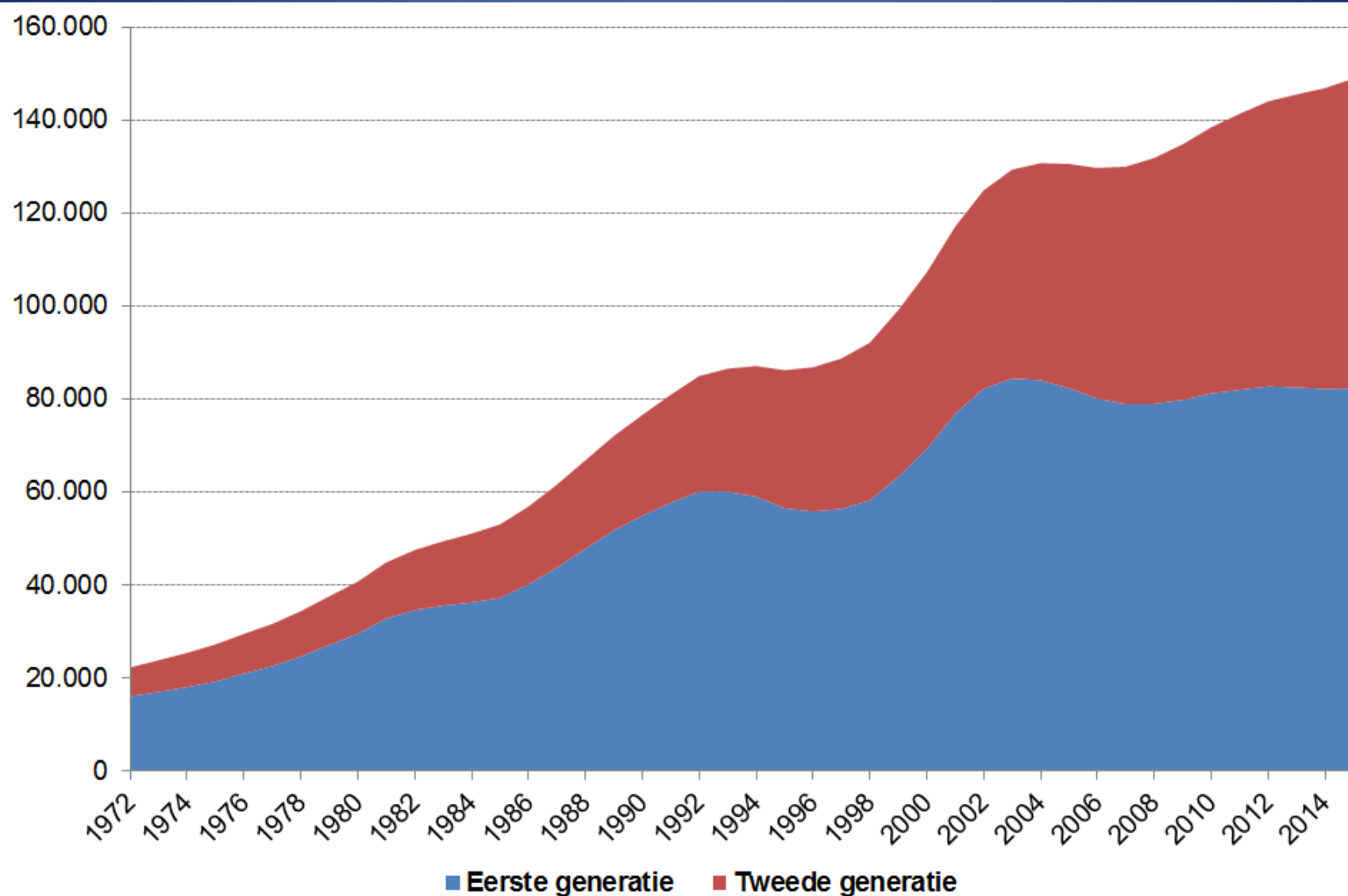
Migratie Antillen-Nederland

- Statuut 1954: autonomie en burgerschap
- Non-soevereiniteit > (eenzijdige)
migratievrijheid < onafhankelijkheid
- Deels circulaire migratie > transnationaliteit
- 2.500 (1965) > 24.000 (1975) > 150.000 (2015)
- 'Antilliaanse' gemeenschap in NL vnl. Curaçao
- Hoge percentages van eilandelijke bevolkingen

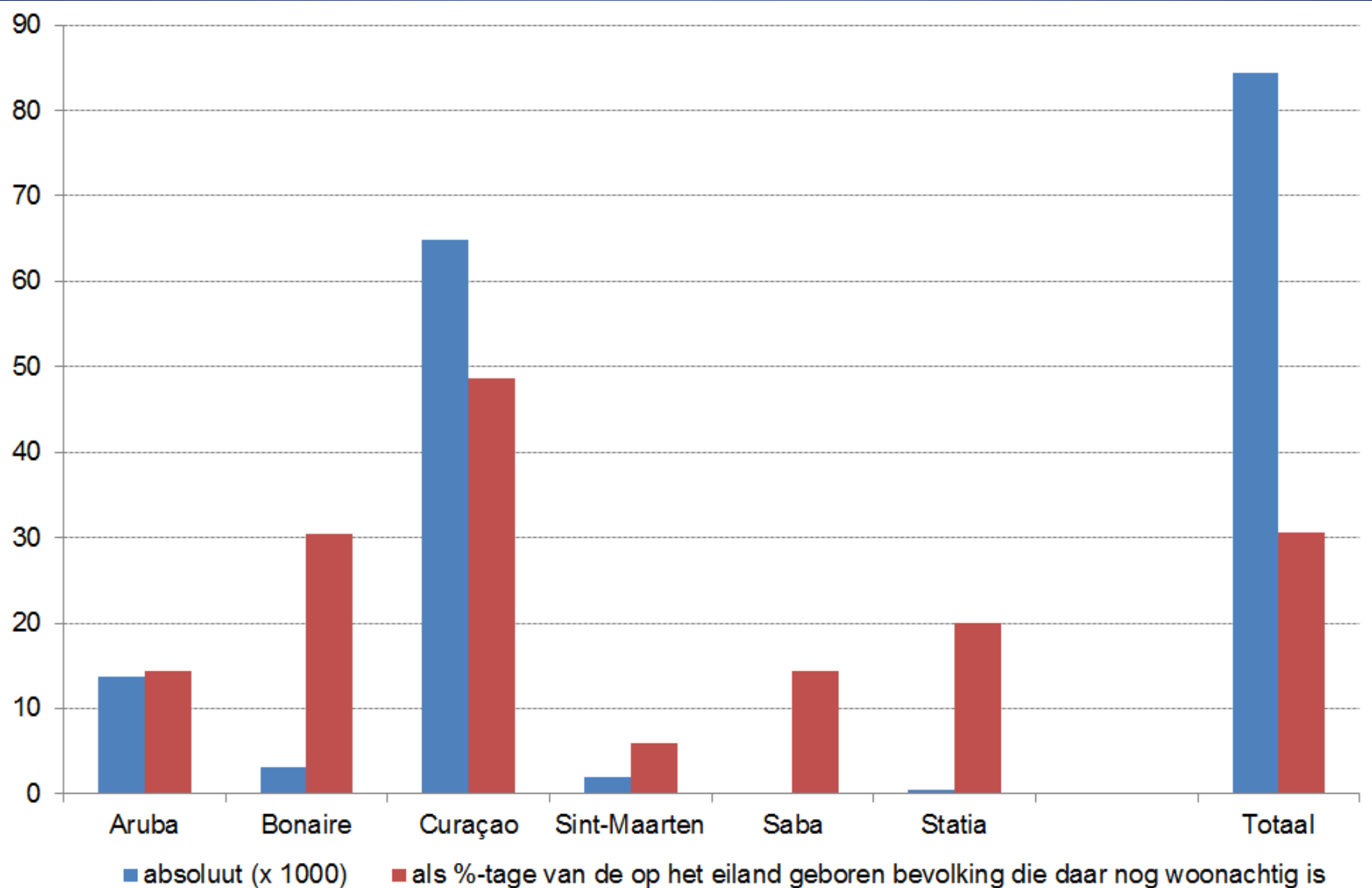
Migratie tussen Nederland en de voormalige Nederlandse Antillen, 1960-201

Aantal Antillianen in Nederland naar generatie, 1972-2014

Aantal eerste generatie Antillianen in Nederland naar geboorte-eiland, 2004

Top-10 vestigingsgemeenten van Antillianen in Nederland, 2014

1. Rotterdam	23.208
2. Den Haag	12.245
3. Amsterdam	12.108
4. Almere	4.895
5. Tilburg	4.410
6. Groningen	3.545
7. Dordrecht	3.010
8. Zoetermeer	2.754
9. Eindhoven	2.654
10. Utrecht	2.654

Top-10 aandeel van Antillianen in de bevolking van Nederlandse gemeenten, 2014

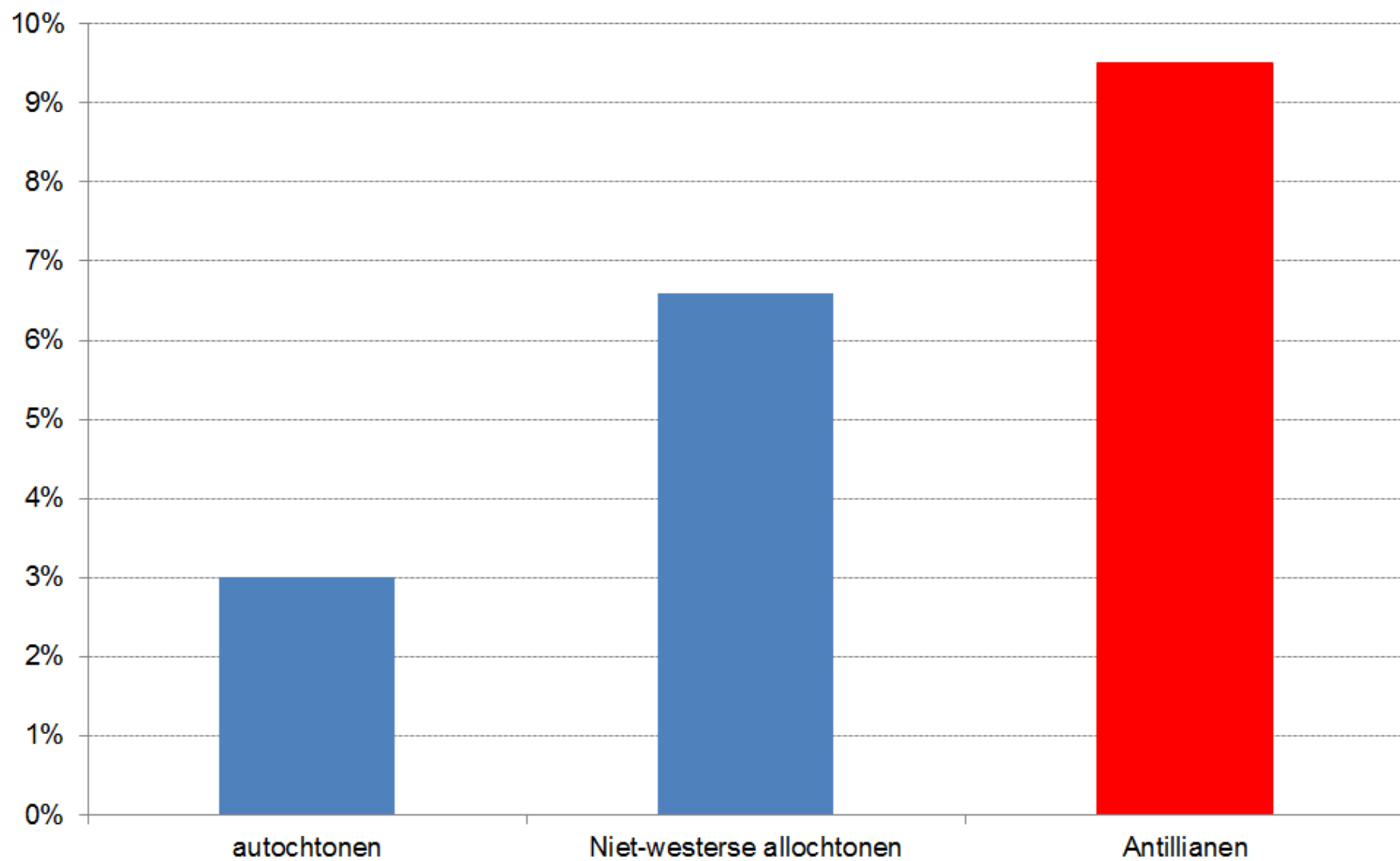
1. Rotterdam	3,8%
2. Capelle a/d IJssel	3,4%
3. Spijkenisse	2,7%
4. Dordrecht	2,5%
5. Almere	2,5%
6. Schiedam	2,4%
7. Den Haag	2,4%
8. Lelystad	2,4%
9. Den Helder	2,3%
10. Delfzijl	2,3%

Relatief veel Antillianen in de regio Rijnmond

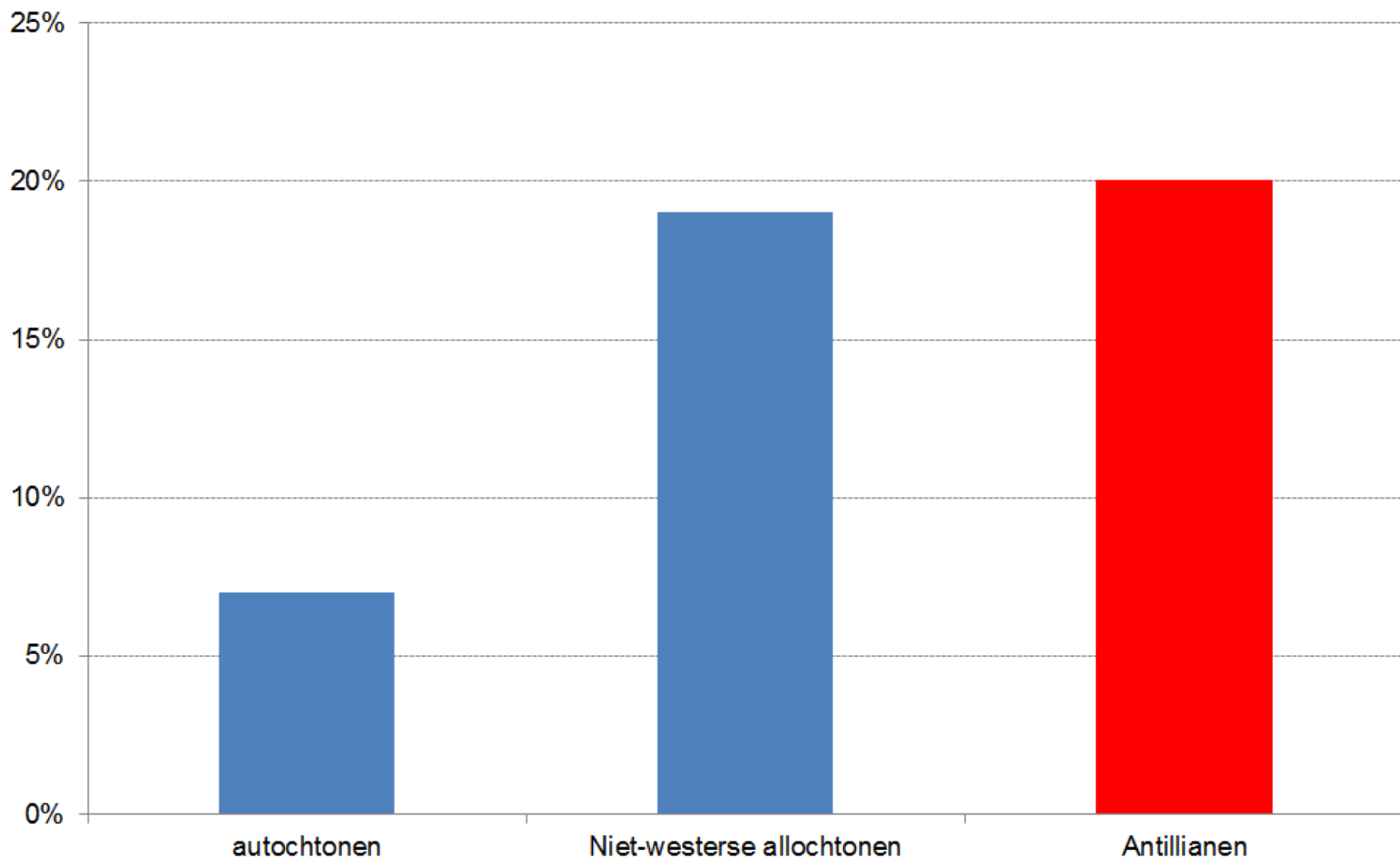
Integratie in Nederland

- Succesvolle (vaak tijdelijke) middenklasse
- Echter overwegend lagere klasse
- Ernstige integratieproblematiek, ook relatief
- Verklaringen:
 - Taal- en onderwijsproblematiek
 - Gezinsstructuur, matrifocaliteit
 - Fuik van sociale voorzieningen
 - Drugscriminaliteit, *urban culture*

Voortijdige schoolverlaters, schooljaar 2012/'13

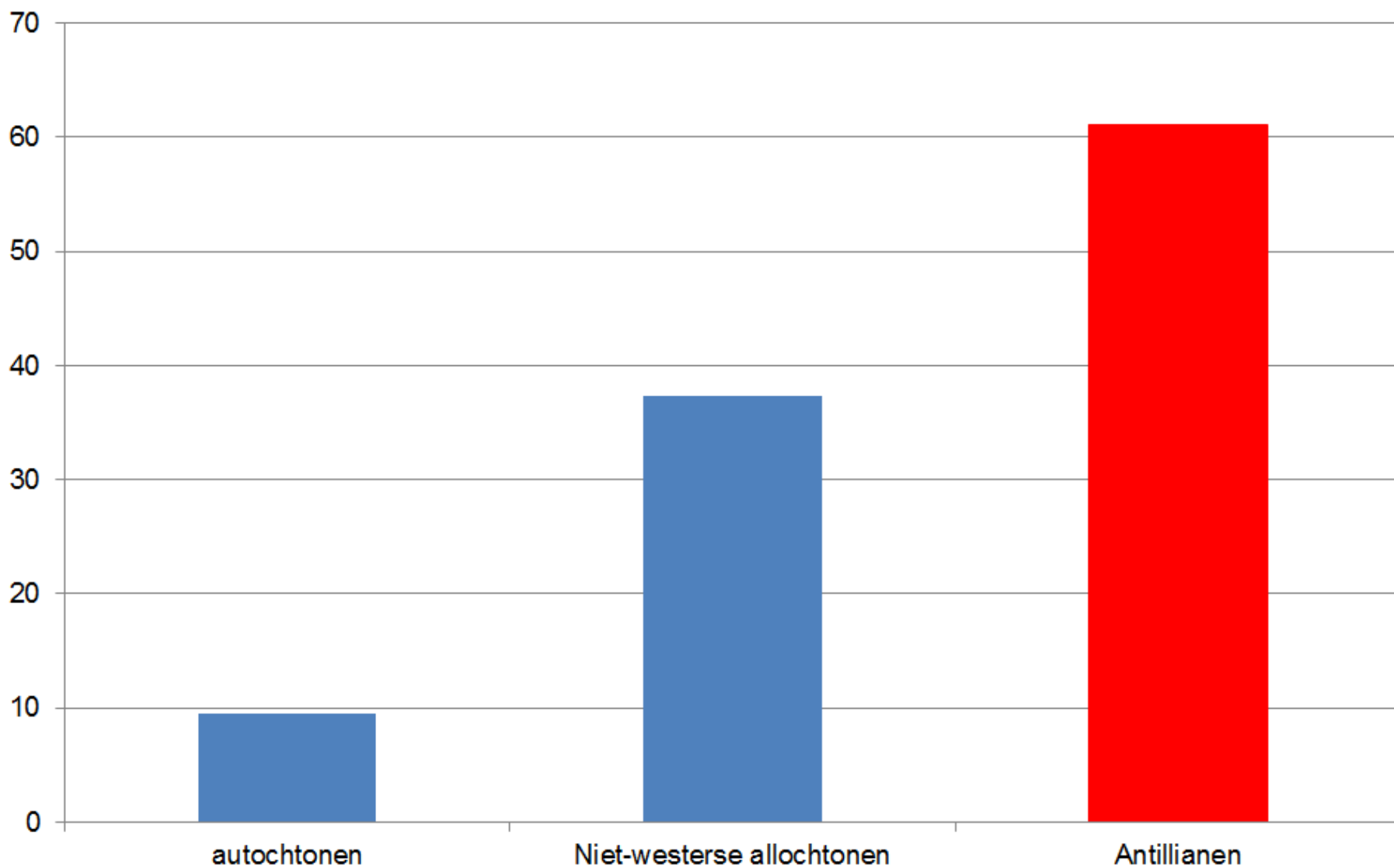

Werkloosheid, 2013

per 1000

Verdachten van een misdrijf, 2013

Conclusie

- Migraties cruciaal in Antilliaanse geschiedenis
- 'De Antillen' en 'de Antilliaan' bestaan niet
- Koninkrijk blijft > migratiekanaal blijft open
- Integratieproblematiek op de eilanden >
- Integratieproblematiek in NL
- Noodzaak van gezamenlijk beleid, maar
 - Antilliaans vasthouden aan autonomie
 - Nederlands gebrek aan engagement